

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. rugsėjo 9 d.*

„Valstybės pagalba — Oro uosto mokesčiai — Liubeko oro uostas — Sprendimas pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą — SESV 107 straipsnio 1 dalis — Akivaizdi vertinimo klaida — Reglamento (EB) Nr. 659/1999 10 straipsnis“

Byloje T-461/12

Hansestadt Lübeck (Vokietija), *Flughafen Lübeck GmbH* teisių perėmėjas, atstovaujamas advokatų M. Núñez Müller, J. Dammann de Chaptot ir T. Becker,

ieškovas,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą T. Maxian Rusche ir R. Sauer,

atsakovę,

dėl prašymo iš dalies panaikinti 2012 m. vasario 22 d. Komisijos sprendimą C(2012) 1012 galutinis dėl valstybės pagalbos SA.27585 ir SA.31149 (2012/C) (ex NN/2012, ex CP 31/2009 ir CP 162/2010) – Vokietija, kiek šis sprendimas susijęs su 2006 m. nustatyta Liubeko (Vokietija) oro uosto mokesčių tvarka,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Papasavvas (pranešėjas), teisėjai N. J. Forwood ir E. Bieliūnas,

posėdžio sekretorė K. Andová, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. kovo 12 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą¹

Ginčo palinkybės (Praleista)

Procesas ir šalių reikalavimai

- 11 FL pareiškė šį ieškinį; jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2012 m. spalio 19 d.
- 12 Dublike – jis Bendrojo Teismo kanceliarijoje užregistruotame 2013 m. vasario 20 d. – Liubeko miestas pareiškė pakeičiantis FL toliau nagrinėjant iš pradžių FL pareikštą ieškinį.
- 13 Taikydamas proceso organizavimo priemonės, numatytas jo Procedūros reglamento 64 straipsnyje, Bendrasis Teismas paprašė ieškovo raštu atsakyti į klausimus; jis šį prašymą įvykdė per nustatytą terminą. Komisija pateikė pastabų dėl ieškovo atsakymų per nustatytą terminą.
- 14 Kadangi iš dalies pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į trečiąją kolegiją, todėl jai perduota ši byla.
- 15 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas proceso organizavimo priemonės, numatytas Procedūros reglamento 64 straipsnyje, šalims raštu pateikė klausimų. Šalys į juos atsakė per nustatytą terminą.
- 16 Per 2014 m. kovo 12 d. posėdį šalys buvo išklaustytos ir atsakė į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus.
- 17 Ieškovas Bendrojo Teismo prašo:
 - panaikinti ginčijamą sprendimą, kiek juo pradėta formali tyrimo procedūra dėl 2006 m. tvarkos,
 - panaikinti ginčijamą sprendimą, kiek juo Vokietijos Federacinė Respublika įpareigota atsakyti į nurodymą pateikti informaciją dėl 2006 m. tvarkos,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 18 Komisija Bendrojo Teismo prašo:
 - atmesti ieškinį kaip nepriimtina,
 - jeigu nebūtų patenkintas pirmasis reikalavimas, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
 - priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

1 — Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

Teisė

Dėl pirmojo reikalavimo (Praleista)

Dėl esmės

- 39 Grįsdamas pirmąjį reikalavimą ieškovas nurodo penkis ieškinio pagrindus, susijusius, pirma, su Vokietijos Federacinės Respublikos teisės į gynybą pažeidimu, antra, pareigos atlikti kruopštų ir nešališką tyrimą pažeidimu, trečia, SESV 108 straipsnio 2 ir 3 dalių, 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 4, 6 straipsnių ir 13 straipsnio 1 dalies pažeidimu, ketvirta, SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir, penkta, pareigos motyvuoti pažeidimu.
- 40 Bendrojo Teismo nuomone, tikslinga pirmiausia išnagrinėti ieškinio ketvirtojo pagrindo dalį, susijusią su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu, atsižvelgiant į atrankos kriterijų.
- 41 Grįsdamas šią dalį ieškovas tvirtina, jog Komisija neturėjo nuspręsti, kad 2006 m. tvarka yra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes ji nėra atrankinio pobūdžio.
- 42 Šiuo klausimu pirmiausia reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, kai ieškiniu dėl sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą ieškovas ginčija Komisijos vertinimą dėl ginčijamos priemonės pripažinimo valstybės pagalba, Europos Sąjungos teismo vykdoma kontrolė yra apribota patikrinimu, ar Komisija, darydama išvadą, kad po pirminio atitinkamos priemonės patikrinimo jai nepavyko įveikti visų su tuo susijusių sunkumų, nepadarė akivaizdžių vertinimo klaidų (šiuo klausimu žr. 2011 m. liepos 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Alcoa Trasformazioni / Komisija*, C-194/09 P, Rink. p. I-6311, 61 punktą; 2001 m. gruodžio 19 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutarties *Government of Gibraltar / Komisija*, T-195/01 R ir T-207/01 R, Rink. p. II-3915, 79 punktą ir 2002 m. spalio 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Diputación Foral de Guipúzcoa ir kt. / Komisija*, T-269/99, T-271/99 ir T-272/99, Rink. p. II-4217, 49 punktą).
- 43 Be to, primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, norint priemonę kvalifikuoti kaip valstybės pagalbą, reikia, kad būtų įvykdytos visos toliau nurodytos sąlygos. Pirma, tai turi būti valstybės arba iš valstybės išteklių suteikta pagalba. Antra, ši pagalba gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Trečia, ji turi suteikti pranašumą jos gavėjui. Ketvirta, ji turi iškraipyti konkurenciją arba galėti ją iškraipyti (žr. 2010 m. birželio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fallimento Traghetti del Mediterraneo*, C-140/09, Rink. p. I-5243, 31 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 44 Valstybės priemonės atrankinis pobūdis yra vienas iš valstybės pagalbos sąvokos pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį požymių (šiuo klausimu žr. 1998 m. gruodžio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ecotrade*, C-200/97, Rink. p. I-7907, 40 punktą; 2011 m. lapkričio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija / Komisija*, C-458/09 P, neskelbiamo Rinkinyje, 56 punktą ir 2000 m. rugsėjo 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *CETM / Komisija*, T-55/99, Rink. p. II-3207, 39 punktą). Iš tiesų pagal šį straipsnį draudžiama pagalba, „kuria palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba“, t. y. atrankinio pobūdžio pagalba. Taigi bendrai visiems ūkio subjektams taikomos priemonės suteikiamas pranašumas nėra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį (2005 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija / Komisija*, C-66/02, Rink. p. I-10901, 99 punktas).
- 45 Siekiant nustatyti, ar priemonė yra atrankinio pobūdžio, reikia įvertinti, ar atitinkamoje teisinėje sistemoje ši priemonė suteikia pranašumą tam tikroms įmonėms, palyginti su kitomis, kurių faktinė ir teisinė situacija panaši (žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *British Aggregates / Komisija*, C-487/06 P, Rink. p. I-10515, 82 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

- 46 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką valstybės pagalbos sąvoka taip pat neapima valstybės priemonių, diferencijuojančių įmones, todėl *a priori* taikomų pasirinktinai, kai ši diferenciacija atsiranda dėl sistemos, su kuria jos susijusios, pobūdžio ar struktūros (žr. minėto Sprendimo *British Aggregates / Komisija* 83 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 47 Nagrinėjamu atveju pažymėtina, jog Komisija ginčijamo sprendimo 279 dalyje nusprendė, kad nagrinėjamas pranašumas suteiktas tik oro transporto bendrovėms, kurios naudojami Liubeko oro uostu, ir kad dėl to jis yra atrankinis, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- 48 Ieškovas teigia, kad kituose oro uostuose išikūrusių oro transporto bendrovių situacija faktiškai ir teisiškai nėra analogiška oro transporto bendrovių, kurios naudojami Liubeko oro uostu, padėčiai ir kad Komisija netvirtino, jog dėl 2006 m. tvarkos tam tikriems Liubeko oro uosto naudotojams, palyginti su kitais šio oro uosto naudotojais, neįprastai suteikiamas pranašumas rinkoje.
- 49 Komisija teigia, kad 2006 m. tvarka yra atrankinio pobūdžio, nes ji taikoma tik oro transporto bendrovėms, kurios naudojami Liubeko oro uostu.
- 50 Šiuo klausimu pirmiausia reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 279 dalyje esantys motyvai, nurodyti šio sprendimo 47 punkte ir paaiškinti minėto sprendimo 265–267 dalyse, yra vienintelė nuoroda siekiant pagrįsti 2006 m. tvarkos atrankinį pobūdį, todėl minėto sprendimo teisėtumo kontrolę reikia atlikti atsižvelgiant vien į šiuos motyvus.
- 51 Be to, reikia pažymėti, kad tai, jog 2006 m. tvarka taikoma tik oro transporto bendrovėms, kurios naudojami Liubeko oro uostu, yra neatsiejama nuo Vokietijos teisinės sistemos, susijusios su oro uosto mokesčiais, ir paties tvarkos, kuria nustatomi tokie mokesčiai, pobūdžio. Iš tiesų pagal *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung* 43a straipsnį kiekvienas oro uosto valdytojas parengia tam oro uostui taikomų mokesčių skalę. Taigi pagal nagrinėjamą teisinę sistemą 2006 m. tvarka galėjo būti susijusi tik su Liubeko oro uostui taikomais mokesčiais. Oro transporto bendrovėms, kurios naudojami kitais Vokietijos oro uostais, tuose oro uostuose taikoma tvarka dėl konkrečiai šiems oro uostams taikytinų mokesčių. Todėl jų padėtis nepanaši į bendrovių, kurios naudojami Liubeko oro uostu, padėtį.
- 52 Be to, nors iš teismo praktikos matyti, kaip nurodo Komisija, kad pagalba gali būti atrankinė, net jeigu ji taikoma visam ekonominiam sektoriui (žr. 2005 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, Rink. p. I-11137, 45 punktą ir nurodytą teismo praktiką), pažymėtina, pirma, kad ši teismo praktika, suformuota būtent bendrojo taikymo nacionalinių priemonių kontekste, nėra tiesiogiai susijusi su nagrinėjamu atveju. Iš tiesų nagrinėjama priemonė taikoma ne „visam ekonominiam sektoriui“, o tai nagrinėjamu atveju yra oro uostų sektorius, tačiau vien įmonėms, kurios naudojami Liubeko oro uostu.
- 53 Antra, reikia pažymėti, kad, siekiant įvertinti galimai atrankinį viešojo subjekto nustatytos tarifų skalės dėl konkrečios prekės ar paslaugos naudojimo tam tikrame sektoriuje pobūdį tam tikrų įmonių atžvilgiu, be kita ko, reikia atsižvelgti į visas įmones, naudojančias ar galinčias naudoti šią konkrečią prekę ar paslaugą, ir išnagrinėti, ar tik kai kurios iš jų įgyja arba gali įgyti galimą pranašumą. Taigi įmonių, kurios nenori arba negali naudoti atitinkamos prekės ar paslaugos, situacija neturi tiesioginės reikšmės siekiant įvertinti pranašumo egzistavimą. Kitaip tariant, atrankinės priemonės, kurią sudaro viešojo subjekto nustatyta tarifų skalė dėl šio subjekto tiekiamos prekės ar teikiamos paslaugos naudojimo, pobūdis gali būti įvertintas tik atsižvelgiant į esamus ar potencialius šio subjekto klientus ir atitinkamą konkrečią prekę ar paslaugą, o ne atsižvelgiant į kitų sektoriaus įmonių, tiekiančių panašias prekes ar teikiančių panašias paslaugas, klientus. Be to, jei turėtų būti nuspręsta, kad bet kokia viešojo subjekto taikoma nediskriminacinė tarifų skalė dėl tam tikros prekės ar paslaugos yra atrankinio pobūdžio, iš esmės būtų pernelyg išplėsta pagalba, kuria „palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba“, sąvoka, nurodyta SESV 107 straipsnio 1 dalyje. Be to, kad galimu

viešojo subjekto suteiktu pranašumu tiekiant konkrečias prekes ar teikiant paslaugas būtų palaikomos tam tikros įmonės, būtina, kad įmonės, naudojančios ar pageidaujančios naudoti šią prekę ar paslaugą, neįgytų ar negalėtų įgyti šio subjekto teikiamo pranašumo šiomis konkrečiomis aplinkybėmis.

- 54 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirma, vien tai, kad 2006 m. tvarka taikoma tik oro transporto bendrovėms, kurios naudojasi Liubeko oro uostu, nėra svarbus kriterijus nusprendžiant, kad ji yra atrankinio pobūdžio.
- 55 Remiantis tuo, kas išdėstyta, matyti, antra, kad atsižvelgiant į tai, jog konkreti nagrinėjama paslauga yra naudojimasis Liubeko oro uostu sumokėjus 2006 m. tvarkoje numatytus mokesčius ir neginčijama, kad visoms oro transporto bendrovėms gali būti taikomos šios tvarkos tarifinės nuostatos, atsižvelgiant į ginčijamame sprendime nurodytus motyvus, Komisija klaidingai nusprendė, kad 2006 m. tvarka yra atrankinio pobūdžio.

(Praleista)

- 59 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, jog Komisijos išvadoje, kad 2006 m. tvarka įtvirtintas pranašumas yra atrankinio pobūdžio, atsižvelgiant į ginčijamame sprendime nurodytus motyvus, padaryta akivaizdi vertinimo klaida.
- 60 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pritarti ketvirtajam ieškinio pagrindui, nurodytam grindžiant pirmąjį reikalavimą, ir panaikinti ginčijamą sprendimą, kiek juo pradėta formali tyrimo procedūra dėl 2006 m. tvarkos; nereikia nagrinėti kitų grindžiant šį reikalavimą nurodytų ieškinio pagrindų.

Dėl antrojo reikalavimo (Praleista)

Dėl bylinėjimosi išlaidų (Praleista)

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti 2012 m. vasario 22 d. Komisijos sprendimą C(2012) 1012 galutinis dėl valstybės pagalbos SA.27585 ir SA.31149 (2012/C) (ex NN/2012, ex CP 31/2009 ir CP 162/2010) – Vokietija, kiek šis sprendimas susijęs su 2006 m. nustatyta oro uosto mokesčių tvarka, taikoma Liubeko oro uostui.**
2. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**
3. **Europos Komisija padengia savo ir pusę *Hansestadt Lübeck* patirtų bylinėjimosi išlaidų.**

Papasavvas

Forwood

Bieliūnas

Paskelbta 2014 m. rugsėjo 9 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.